

DEBBIE JOHNSONOVÁ

Svátky
V KAVÁRNĚ
NOVÝCH ZAČÁTKŮ

DENNÍ NABÍDKA: DOBROTY, PŘÁTELSTVÍ A SMÍCH

COSMOPOLIS

DEBBIE JOHNSONOVÁ

Svátky

V KAVÁRNĚ
NOVÝCH ZAČÁTKŮ

Přeložila Jana Kordíková

Originally published in the English language by HarperCollins Publishers Ltd. under the title *Christmas at the Comfort Food Café*

© Debbie Johnson 2016

„The author asserts the moral right to be acknowledged as the author of this work.“

Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2022

Translation © Jana Kordíková, 2022

Cover Illustration © Karolína Urbánková, 2022

ISBN 978-80-271-3427-4

ČÁST 1

Vánoce v minulosti:
domácnost Fletcherových, Manchester

Kapitola 1

25. prosinec, 1987

Poník My Little Pony jménem Fizzy s jiskřičkami v očích je vzácný a krásný tvor. Má tyrkysové tělíčko a růžové oči, jeho vlající hřívá je hedvábně jemná. Ráno si ho vyndala z krabice, kterou jí přinesl Santa, a teď by měl cválat po ladícím přehozu s podobnými poníky na Lauřině posteli.

Měl by si řehtat, prozpěvovat a hihňat se s kamarádkami Applejack, Lily a duhovým poníkem Starflowerem.

Nic takového se teď ale bohužel neděje. Zčásti proto, že Applejack, Lily i Starflower plavou v záchodové míse s hřívami obalenými promáčeným toaletním papírem, a zčásti proto, že Fizzy i se třpytivýma očkami právě slouží jako zbraň hromadného ničení.

Lauřině mladší sestře jsou čtyři. Laura je vyspělejší šestiletá holčička, která se neustále snaží být trpělivá, protože to od ní chce její matka. A pokaždé když je trpělivá, dostane hvězdičku navíc do své tabulky na pochvaly. Jakmile bude tabulka plná, koupí jí rodiče nového medvídka. Třeba toho s duhovými srdíčky, ale ještě není definitivně rozhodnutá.

I Becca má svoji tabulku na pochvaly, ale je prázdná. Maminka tvrdí, že by vlastně měla být v záporných číslech, ať už to má znamenat cokoli.

Někdy Lauře připadá, že Becca je zkrátka... zlá. A hluchná. A ne moc milá. A pak je těžké být trpělivá. Jako například teď.

Teď Becca drží Fizzyho v buclaté pěsti a snaží se s ním trefit Lauře do obličeje, a to kopýtky napřed. Fizzy možná je vzácný a krásný a má hedvábnou hřívu, ale nic jiného měkkého na něm není. Je celý z plastu, a když vás jím někdo strefí do oka, zatraceně to bolí.

Laura si sem přišla hrát, protože maminka vařila vánoční oběd a táta si dával „zdravotní pivko“. Becca celý den brečela a trucovala. Táta tvrdil, že je to kvůli tomu, že je přetažená. Pořád říkal, jak je mu jí líto, objímal ji a nosil na ramenou, i když byla ubrečená a teklo jí z nosu.

Laura ji tedy rozhodně nelitovala. Za to přetažení si mohla jenom sama – byla totiž vzhůru dlouho po půlnoci, když zvonily kostelní zvony, chtěla vidět Santu a soba Rudolfa, i když ji všichni varovali, že kdyby je viděla, jejich komínem už nikdy neprijdou.

Protože byla dlouho vzhůru, byla nazlobená a nabručená. Pak konečně vzbudily mámu s tátou tím, že jim v posteli skákaly po nohou, aby jim dovolili sejít dolů a podívat se, jestli už tady byl.

A on k nim skutečně přišel a nechal jim pod stromkem spoustu věcí – takže ho Becca přece jenom neviděla.

Když si všechno rozbalili, Becca měla vlastní hromádku hraček – kuchyňku značky Fisher-Price, střapatý míček, kadeřnickou sadu z modelíny Play-Doh –, ale s nimi si samozřejmě hrát nechtěla. Chtěla si hrát s Lauřinými hračkami, a když jí to Laura nedovolila, začala ječet, sebrala její poníky z postele, běžela do koupelny a hodila je do záchodu.

Snažila se je i spláchnout, ale nepovedlo se jí to, i když do nich šťouchala štětkou, kterou mamka záchod obvykle čistila.

Když za ní Laura běžela a chtěla ji zastavit, Becca jí z ruky vytrhla Fizzyho a začala jím sestru bouchat do hlavy, což fakt bolelo.

Snažila se být trpělivá, snažila se být milá, snažila se na ni mluvit. Ale Becca pořád křičela a bouchala ji, takže už toho měla až dost.

Popadne sprchu, která je k vaně připevněná stříbrnou ohebnou hadicí, a pustí studenou vodu. Horkou rozhodně ne, protože se sice opravdu zlobí, zároveň ale nechce Beccu opařit. Pak sprchu namíří na sestru a nechá ji plnou silou stříkat do obličeje sevřeného vztekem.

Dlouhé hnědé vlasy se Becce okamžitě přilepí k tvářím, její noční košilka s jahodovými dortíky, kterou dřív nosila Laura, ztmavne, protože ji smáčí voda.

Úlekem otevře pusou dokořán a oči má pevně zavřené, aby se do nich nedostala voda. Okamžitě Fizzyho upustí a začne ječet. A ječet. A ječet.

Laura slyší, jak se dole otevírají dveře, ven se ozve hudba z rádia, které maminka vždycky poslouchá při vaření. Je to ta písnička *China in Your Hand*.

Následuje pauza, Lauře je jasné, že matka stojí pod schody a poslouchá, jak Becca ječí. Pak se ozvou kroky a dveře koupelny se prudce otevrou. V té chvíli už Laura upustila sprchu zpátky do vany, kde se kroutí jako had a stříká do stropu.

Provinile se podívá na mámu a v očích ji pálí slzy.

Maminka má kolem hlavy omotaný řetěz jako korunu a na sobě má zástěru ve tvaru těla tlustého Santy. V ruce drží obrovskou vařečku, kterou výhruzně mává ve vzduchu, jako by se ji chystala použít jako meč. Z tepla u sporáku má zarudlé tváře a prsty má zaprášené od mouky.

„To si, prokristapána, nemůžete pět minut hezky hrát?“ vyhrkne a její hlas je stejně rozzlobený jako výraz v jejím obličeji. „Dole máte spoustu nových hraček a vy se tu nahoře hádáte a perete? Tím teda dost kazíte vánoční náladu.“

„Promiň, mami,“ pípne Laura, dívá se na svoje prsty u nohou a snaží se neplakat.

„Ááááá!“ ječí Becca, která je úplně promáčená a v podstatě hysterická.

„NESNÁŠÍM Vánoce!“ křičí, protáhne se kolem mámy a sestry a čvachtá na chodbu.

25. prosinec, 1991

Laura usoudí, že máma je lehce opilá. Nebo „má špičku“, jak to popisuje otec, když spolu tancují po obýváku a hlasitě zpívají *I'm Too Sexy* od Right Said Fred. Dokonce napodobují choreografie z klipu, předstírají, že jsou modelky na molu a že řídí auto. Možná má trochu „špičku“ i táta, pomyslí si Laura, když ho pozoruje, jak světu sděluje, že je moc sexy dokonce i na své tričko.

Lauře je deset, takže si nedovede přesně představit, co to je být sexy – ale doufá, že otce se ta vlastnost netýká. Také doufá, že kvůli té své „špičce“ neporazí vánoční stromek, protože jejich obývací není zas tak velký a oni se nepohybují úplně koordinovaně.

Becca sedí v rohu pohovky a jako obvykle truceje, obrací oči v sloup tak intenzivně, že vypadá, jako by měla nějaký záchvat. Zvedá neviditelnou skleničku, naznačuje „glo, glo, glo, glo“ a ukazuje na mámu.

Všechno se to stalo proto, že máma si při vaření vánoční hostiny otevřela lahev vína a tvrdila, že je to kvůli tomu, že má přijet „drakyně“.

Tak přezdívá své tchyni a jejich babičce. Tvrdí, že to „nemyslí zle“, ale babičce do očí to nikdy neřekne, takže si Laura není úplně jistá, že to tak opravdu je. Navíc v kuchyni byla hrozně dlouho, tvrdila, že má příšerně práce, ale kdykoli tam Laura přišla, tak jenom seděla u stolu,

něco si brblala a nalévala si další skleničku. S Davidem se shodli na tom, že dospěli jsou divní.

Chtěla by, aby sem David mohl přijít, ale rodiče ho odvezli do Walesu. Což je úplně jiná země a vůbec. Stýská se jí po něm a ještě si s ním ani nemohla zavolat, aby si řekli, co dostali k Vánocům.

Doufal, že dostane Gameboy, dokonce dál předstíral, že věří na Santu, protože si myslel, že díky tomu bude mít větší naději, že ho pod stromečkem najde. Laura taky pořád dělá, že na Santu věří, protože si myslí, že z toho rodiče mají radost.

Letos to ale bylo těžší, protože Becca se definitivně rozhodla, že je všechno vymyšlené. Prý zůstala vzhůru celou noc a jediné, co slyšela, bylo, jak máma s tátou chodí do schodů, mňouká sousedova kočka a pozdě v noci šli kolem velmi opilí lidé a spustili alarm na autě.

Navíc Christopher Eccles ze školy, který měl tři starší bratry, se jí smál, když o Santovi začala mluvit. A Becca neměla ráda, když se jí někdo smál, hlavně Christopher Eccles, tak mu dala pěstí do obličeje a běžela se schovat do skladu kol.

Takže teď je Becca velmi unavená a velmi špatně naladěná. Babička s dědou už šli domů a máma s tátou se rozhodli udělat si vlastní večírek. Becca byla našťvaná, že dostala česací hlavu a domek pro panenky, i když chtěla jenom postavičky želv Ninja – dokonce je zakroužkovala v katalogu hraček a vůbec.

Laura se rozhodla, že nejrozumnější bude Beccu ignorovat a dál si vyrábět náramky přátelství ze sady, kterou dostala pod stromeček. Chystala se jeden vyrobit pro Davida a jeden pro Danielle a Sarah ze třídy a možná – *jenom možná* – taky pro Beccu. Protože kdyby na ni zapomněla, nebylo by to od ní hezké.

Začala hrát jiná písnička: *Dizzy*. Máma s tátou dělají piruety, křičí,

jak se jim točí hlava, a nahlas se smějí. Pak k Lauře přijde táta, zatahá ji za ruce a všechny náramky shodí na zem.

„Pojď k nám!“ vybědne ji a začne s ní točit. „Vždyť jsou Vánoce. A teď se mi hlava točí z tebe, děvče...“

Máma zamíří k Becce a taky se ji snaží postavit. Becca se k nim ale připojit nechce, tak se mámě vyprostí ze sevření a uteče do svého pokoje.

Laura to sice neslyší, protože hraje hudba a všichni tři tancují, ale sestra za sebou určitě práskla dveřmi. Už v osmi letech Becca dokáže dveřmi bouchat úplně skvěle.

Když písnička skončí a všichni tři se sesunou na pohovku, jsou trochu upocení a šťastní. Becca znovu vpadne do pokoje.

„Tohle jsem nechtěla!“ vykřikne a hodí česací hlavu na podlahu. Chvilí se tam kutálí jako hlava popravené blondýny a pak se zastaví pod vánočním stromkem, kde se houpe a rudé rty míří ke stropu. Laura si všimne, že sestra většinu jejích umělých vlasů brutálně ostříhala, zbytky jí trčí z hlavy v malých trsech a v místech, kde by měly být oči, zůstávají černé otvory.

Becca stojí ve dveřích s rukama v bok, s divoce rozčuchanými vlasy a hnědýma očima plnýma slz vzteku. Zřejmě čekala nějakou výraznější reakci, ale máma s tátou jsou trochu moc „veselí“ na to, aby se na ni dokázali nějak zlobit, i když se chová jako spratek. Spratek, co rád vraždí blondýny.

„Jejky,“ vyhrkne táta a po všem tom tancování se mu prudce zvedá a zase klesá hrudník. „Tahle historka se bude skvěle hodit k tomu, abych ji vyprávěl na tvé svatbě.“

„Ale já nikdy svatbu mít nebudu! A Santa neexistuje, protože kdyby existoval, přinesl by mi všechny postavičky želv Ninja! A já NENÁVIDÍM VÁNOCE!“

25. prosinec 2000

Letos o Vánocích se u Fletcherových hodně tancovalo. Děti už jsou větší, v lednici jsou bohaté zásoby obrovských vepřových masových koláčů, švarcvaldských dortů, spousty lahví ležáku hned vedle mamčina Baileys.

Nikdo už nevstává v pět ráno, aby rozbaloval dárky, a táta netráví celé dopoledne se šroubovákem v ruce a nehledá další balení malých tužkových baterií.

Děvčata už mají každá svůj pokoj, takže se tolik nehádají, navíc Laura má vlastního snoubence, ale to je na jiné vyprávění. David – onen zmíněný snoubenec – v domě strávil celý den, a to i se svým labradorem Jambem Druhým. A dokonce i Jambo se zapojil do večírku, poskakoval a štěkal do rytmu písně *Who Let The Dogs Out*.

David s Laurou s posměšnou ironií tancovali na písničky skupiny S Club 7, pak se se k sobě tulili na *Never Had A Dream Come True*. Rodiče předváděli praštěnou choreografii na *Man I Feel Like a Woman*. Pak všichni poskakovali, když se z Robbieho Williamse stal *Rock DJ*.

Tedy všichni kromě Beccy. Becca poslední dobou měla náročné období. Rozešla se s přítelem Shaunem a nenesla to dobře. Nikdo z rodiny nechápal, proč to snáší tak těžce, protože spolu byli jen pár měsíců, a navíc se skoro pořád hádali. Dokonce ani Laura z ní nedostala žádné informace kromě několika nadávek a prásknutí dveřmi před nosem.

Ale od rozchodu Becca pořád trucovala, měla špatnou náladu a očividně zapoměla, jak se pouští sprcha a používá šampon. Měla odulý obličej plný pupínků, vlasy tak mastné, že se jí lepily k hlavě. Co možná nejvíc času prospala nebo předstírala, že spí. Laura měla podezření, že také užívá návykové látky – některé legální, jiné ne, které jí ten spánek usnadňují.

Na vánoční oběd ji matka vytáhla z postele, takže teď seděla u stolu ve svém triku s Eminemem posetém skvrnami, postrkovala jídlo po talíři, aniž by ho jedla. Ale pít zvládala – a to poměrně dost.

Když všichni začali tancovat, byla už docela pod obraz a měla toho po krk. Úplně všeho. Dívat se na mámu s tátou, Lauru s Davidem i toho roztomilého psa na ni prostě bylo moc. Připomínali jí scénu z nějakého filmu o šťastných rodinkách o Vánocích. Ona sem jako jediná nezapadala. Byla jako zlý gremlin.

Becca se vůbec necítila vesele, radostně, vděčně ani svátečně. Vlastně si skoro nepřipadala ani naživu, občas dokonce toužila po tom, aby to tak bylo. Jako by snad uvízla v nějaké bublině, úplně sama, naprosto izolovaná, dokonce i když byla v místnosti plné lidí, kteří ji měli rádi. Když se teď na ně dívala, viděla jejich štěstí a jejich připitomělé chování, cítila se ještě mnohem hůř.

V polovině odpoledne se vykradla ven – pohled na otce, jak se nakrucuje do rytmu své vlastní verze *Sex Bomb* od Toma Jonese, už na ni byl moc. Řekla Lauře, že jde ke kamarádce Lucy a že se za pár hodin vrátí.

Ovšem k Lucy domů nikdy nedorazila. A ani to neměla v úmyslu. Zastavila se v kuchyni, aby trochu odlehčila zásobám piva, a pak vyrazila ven, aniž by si vzala aspoň kabát. A jakmile se ocitla venku, došlo jí, že to je velká chyba – všude totiž ležel sníh. Laura s Davidem z něj měli hroznou radost, pan a paní Dokonalí pořád vykládali o tom, jak je to hezké, a hihňali se tomu, jak v něm Jambo čenichá. Pak spolu stavěli sněhuláky a koulovali se, jako postavy z laciné romantické komedie.

Hrozně nechutně jim to klapalo a Becca se kvůli tomu cítila ještě podradnější. Ještě osamělejší. Usoudila, že nestojí za to se pro ten kabát vracet. Protože pak by dostala další dávku tohohle příšerného léku.

V domě vesele pokračoval večírek. Dál zpívali, dál tancovali, dál jedli a dál pili.

Laura sestře psala z malého mobilu Nokia. Sestra jí odpověděla, že je v pohodě a že se vrátí až později. To, že zmizela, Lauru příliš netěšilo, ale co s tím asi tak může dělat? Becce bylo sedmnáct. Když tvrdila, že je v pohodě, musela jí to Laura věřit.

Zvonek se ozval až chvíli po šesté hodině.

Máma – která byla po všem tom Baileys značně společensky unavená – jde otevřít se skleničkou v jedné ruce a kouskem masového koláče v druhé. Na hlavě má našišato nasazenou jasně zelenou papírovou korunu z vánočního papíru, už jí trochu sklouzla a zakrývá její oko.

Ovšem druhým okem vidí víc než dobře a to, co vidí, není pěkné.

Na chodníku u začátku příjezdové cesty parkuje policejní auto, v čerstvě zasněžené ulici je pořád ještě jasně viditelná jeho stopa. Padají další vločky a večerní vzduch je tak mrazivý, že když matka vyděšeně zalapá po dechu, stoupá jí od úst obláček páry.

Na schodech stojí policistka a dýchá si na ruce, aby si je trochu zahřála, další policista se k nim blíží po zledovatělé pěšině. Drží Beccu kolem ramen a napůl ji vede, napůl nese.

Máma pospíchá ven a našťěstí neuklouzne. Snaží se pomoci. Dojde k lehké strkanici, kdy ve vzduchu poletuje až moc rukou a nohou, ale nakonec se Beccu podaří bezpečně dopravit na chodbu. Kde se opře o zeď a začne se po ní sunout dolů, až se posadí na zem a nohy má roztažené před sebou.

„Je v pořádku,“ oznámí matce tmavovlasá policistka a přátelsky se usměje. „Jen toho trochu moc vypila, navíc dost prochladla. Našli jsme ji v parku. Seděla na klouzačce. Posadili jsme ji dozadu do auta, aby se zahřála. Zkontrolovali jsme, jestli nebude třeba ji vzít na

pohotovost, ale... kdo by stál o to tam jezdit o Vánocích. Tak jsme si říkali, že byste asi byli radši, kdybychom ji vzali k vám domů.“

Máma děkovně přikývne a táta – který už dorazil ke dveřím, aby se podíval, co se to děje, spolu s Laurou, Davidem i psem, se dokonce zmůže na celé slovo. Máma vypadá hlavně ustaraně, ale táta i trochu našťavaně.

„Nebudte na ni moc přísní,“ přesvědčuje je policistka, když se otáčí k odchodu. „Všichni jsme přece kdysi byli mladí a pitomí.“

Máma za ní zavře dveře a obrátí se na mladší dceru. Její velké boty jsou promáčené, džíny má propálené od cigarety, což je novinka. Oči má přimhouřené a Eminemův obličej je pokrytý čímsi, co podezřele připomíná zvratky.

Laura se k ní nakloní, odhrne z jejího obličeje pramen zmrzlých vlasů, přilepil se jí totiž k tváři směsí piva a žaludečních šťáv.

„Jsi v pořádku, Becco?“ zeptá se a ustaraně se zamračí.

Becca jí do ruky plácne, aby ji dala pryč. Nejistě natočí hlavu a dokáže naráz plakat a opovržlivě se usmívat. A zvláštní náhodou se k nim z obýváku dostane melodie z vánočního pořadu, kde se hraje největší letošní hit *Znáte Bořka, všechno spraví ze seriálu Bořek stavitel*.

Po odulém obličejí jí stékají slzy, leží na koberci a pak se schoulí do polohy páchnoucího a nešťastného embrya.

„Jděte pryč,“ okřikne je přes popotahování. „Prostě mě nechte na pokoji. Všechny vás nesnáším. A úplně nejvíc NESNÁŠÍM Vánoce!“

ČÁST 2

Letošní Vánoce – Dorset

Kapitola 2

Nemám tušení, ve které fázi života jsem přišla o páteř. Zřejmě jsem v té době byla opilá a není úplně vyloučené, že i zkouřená. Nebo se to možná stalo v roce 2002, kdy jsem se pokusila (neúspěšně) studovat na vysoké a strávila rok zamčená v garsonce v Bristolu, kde jsem si povídala s bonsají. Ta zatracená rostlina mi nikdy neodpověděla, což je, když se za tím teď zpětně ohlédnu, jedna z nejlepších věcí, co se mi v té době stala.

Ať už se to přihodilo kdykoli a za jakýchkoli okolností, zkrátka jsem nějak ztratila páteř. Pozbyla jsem veškeré obratle. Už se za sebe nedokážu postavit. Nezmůžu se na odpor. Je pro mě doslova nemožné říct „ne“.

Minimálně své sestře, Lauře.

Laura je sice jen o dva roky starší než já, ale pokud jde o dospělost, tak to je spíš o třicet let. Když jsme vyrůstaly, vždycky byla ta vzorná. Ta hezká. Ta, co ji všichni měli rádi. Ta, na kterou se máminy kamarádky dívaly a rozplývaly se: „Ta je ale pěkná.“

Když se dívaly na mě, jenom si povzdechly – což od nich bylo celkem fér, protože já většinu dětství ječela, píchala lidi vidličkami, nadávala a vrčela na svět jako vzteklý pes, co polkl celé vosí hnízdo.

Diplomaticky řečeno jsem lidi „netěšila“.

Abych byla přesná a spravedlivá, mamka s tátou mě stejně měli